

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Bodimo si odkritosrčni!

V sedemnajstih letih naše svobode je slovenski kmeti človek več ko enkrat obhodil svoj križev pot. V času gospodarske konjunktore je vzel nase križ gospodarskih investicij in delal, izpopolnjeval, izboljševal ter lezel v dolgove. Ko pa je tudi našo državo zajel val gospodarske stiske, je padala vrednost njegovega celotnega imetja in cena njegovega dela, številke njegovih obremenitev pa so ostale nespremenjene. V primerih, kjer kmet ni mogel plačevati obresti, so se celo zvišale.

Tako se ni ob prehodu iz navidezno euforije v poslabšano gospodarsko stanje godilo samo kmetom, ampak tudi mnogim drugim stanovom. Saj vemo, da je danes zadolžen obrtnik, trgovec, uradnik in še marsikdo, ki je tega svojega položaja mogoče sam kriv ali pa tudi ni kriv. Medtem pa, ko se skuša drugim stanovom položaj olajšati ali ga vsaj razumeti, je kmet v očeh današnje gospode postavljen na sramotni oder kot lahkomišeln gospodar.

Medtem ko imajo drugi stanovi — vsaj mnogi izmed njih — res učinkovito zaščito, ki jim že od vsega početka z zakonom varuje in brani, kar jim je najnujnejše, ima kmet samo zakon o zaščiti, ki pa v marsičem ne bo dosegel svojega namena, ker v sedanji gospodarski stiski za kmeta niso dani niti pogoji, da bi mogel v redu vršiti vsaj najnižje obveznosti!

To je dejstvo, pred katerim ne smemo zapirati oči. Ne trdimo, da smo kmetje sami svetniki in da ni med nami madeža. Res pa je, da smo tudi mučeniki in da pije našo kri tujec, ki je usuznjil s svojim kapitalom našo zemljo. Res je tudi, da nam kmetom ne bi bilo treba niti zaščite niti dolgov, če naša zgodovina ne bi poznala Našičke in drugih takih umazanih afer, ki izpodkopljujejo temelje našega gospodarskega zdravja!

To vse pa je pri nas mogoče samo zato, ker je naš kmeti človek kakor ovca. Mesto da bi se vzdramil in si ustvaril skupno, vso državo obsegajočo organizacijo, se drobi v črede in čredice in se prislanja zdaj k temu, zdaj k onemu kakor pišče, ki je zgrešilo kolklo. Ta mu obljublja večno zveličanje v nebesih, drugi nebesa na zemlji. Pri vseh teh obljubah pa kmet strada, živa neslano jed, si mora svetiti s trskami in se oblačiti v raztrgane cunje. Po kmetih, kjer naj bi se bohotilo samo zdravje, se širi jetika. Množe se uboji, tatvine, ropi, požigi in umori. Množe se žalostni primeri samomorov, množi se vse, česar nas mora biti strah, ker ljubimo državo, ki nam je skupen dom, in ožjo slovensko domovino, kjer počivajo izmučene kosti naših očetov.

Ne praznih obljub! Teh nočemo več, ampak zahtevamo, da veljaj kot kristjanom

nam vsem isto pravilo: »Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega!«

Mi dajemo vsakomur, kar je njegovega, zahtevamo pa tudi zase, kar je našega. Naša pa je zemlja in pravica, da z delom na lastni zemlji pošteno živimo. Te pravice danes ni-

Kmetje

proti izkoriščanju

V današnji dobi, ko skoro nobena podeželska hranilnica ni likvidna, ne morejo priti kmetje do svojega prihranjenega denarja, ki so ga vložili še v dobi konjunktore. Spričo tega dejstva izgubljajo naši ljudje vero v denarne zavode ter shranjujejo rajši svoje zelo pičle prihranke v skrite kotičke podstrešja. Razumljivo je, da tako shranjevanje denarja ni v skladu s principi narodnega gospodarstva, toda kaj se hoče, ko kmetje v veliki bedi in pomankanju danes ne verujejo nikomur več.

Pri kupčiji poljskih pridelkov zapostavljajo kmeta eni kot drugi. So bili časi, ko je dobil kmet več za tele kot danes za kravo. Pri kupčiji s sadjem in vinom ga izkoriščajo številni nezakoniti mešetarji, dasi imajo poljedelski proizvod že itak sramotno nizke cene.

Zaradi omenjenega obupnega stanja prihajajo naši kmetje do spoznanja gospodarske osamosvojitve. V poslednjem času se opaža, da so pričeli sami klati živino. Praksa jih je namreč izučila, da je mnogo boljše, če sami zakoljejo živino ter meso za cenen denar prodajo med številne svoje znance in prijatelje, kakor pa da prodajo svojo živino mesarju, ki jo plačuje po cenah, ki ne odgovarjajo delu in izdatkom, ki jih je imel kmet tekom leta. Ta način vnovčevanja živine se je obnesel precej dobro. Meso doma zaklane živine prodajajo po 4 do 6 Din za kg. Poleg tega pa si sami privoščijo priboljšek pri jedi; koža živine jim ostane doma, katero tudi še lahko vnovčijo. Glavno pa je, da je izkupiček za meso večji, kakor če bi prodali živino mesarju. Konzument pa je tudi zadovoljen, to zlasti sedaj, ko so državnim nameščencem znižali mesečne prejeme. Uradnik in kmet potrebuje drug drugega ter si z izključitvijo posredniškega dobička na ta način pomagata. Žal, da uradnik, ki je danes tudi na pragu obubožanosti, ne more kupovati vseh kmetijskih pridelkov. Četudi se prodaja vino po 2 do 3 Din, si ga le malokateri uradnik lahko privošči.

Letos je bila suha letina za živinsko in svinjsko krmo, toda kljub temu je kmet zredil mnogo debelih prašičev, ki pa nimajo cene ne kupcev. Goveja živina se plačuje po 3 do 3-50 Din za kg žive teže. Za slednjo ceno pa se lahko prodaja samo prvovrstna klavna živina. Debeli prašiči

mamo, a to pravico hočemo doseči. To pravico pa nam more dati samo trdna, enotna povezanost vsega kmetstva v državi. Več ko enkrat smo se prepričali, da nam vsaka druga pot škoduje in nas peha vedno globlje v bedo in gorje. Odslej jo bomo dosledno odklanjali in ne bomo nikdar več dopustili, da bi kdorkoli zaradi trenutnih dvomljivih ugodnosti zapostavljajal naše glavne življenjske interese.

so po 4 do 4-50 Din žive teže. Tako ceno ima klavna živina, plemenska pa je mnogo cenejša.

Kdor se bežno mudi po naših krajih, utegne misliti, da se sedaj našim kmetom prav dobro godi, ker sami koljejo živino ter imajo mnogo mesa za priboljšek. To pa ni res! Vsak grizljaj je odveč, ker je kmet zadolžen čez mero. Ponekod nima niti toliko, da bi lahko plačal najnujnejše življenjske potrebščine. Ako nima kmet niti za sol, vžigalice in petrolej, potem je jasno, da je stiska na vrhuncu. V teh težkih dneh je edini razveseljivi pojav v dejstvu, da kmet polagoma spoznava vzroke današnje gospodarske kolobocije in se pričenja organizirati proti posredovalniškemu izkoriščanju ter se potem združuje v polagoma gospodarsko osamosvajati. V tem stremjenju je mogoče ugotoviti, da je naše podeželje stopilo spet za važen korak naprej. Tej kmetijski borbi za gospodarsko neodvisnost bomo posvečali vso pozornost in ji tudi pomagali k zmagi.

Za odpis vseh dolgov

Zveza agrarnih zadrug v Skoplju je zborovala sredi novembra in obravnavala pereča gospodarska in socialna vprašanja, ki se tičejo agrarnih interesentov in kolonistov v Južni Srbiji. Med drugimi je prav posebno važno vprašanje razdolžitve. Zveza agrarnih zadrug se zavzema za popoln odpis vseh dolgov kolonistov.

Nova uredba o kartelih

Minister trgovine in industrije je izdal novo uredbo o kartelih, po katerih se imajo karteli registrirati. Uvaja se tudi posebno kartelno sodišče, ki ga bodo sestavljali trije člani državnega sveta in dvajset gospodarskih strokovnjakov. Nadzorstvo nad karteli je spremenjeno tako, da ne bo več stalnih komisarjev. Kompetenca ministra trgovine je povečana, pa bo minister mogel sedaj razpustiti ali ukiniti kartele, ako bi se njihovo delovanje pokazalo škodljivo za celoto.

Toliko zaenkrat po uradnih naznanilih.

Slovensko kmetško dekle, žena in mati

Položaj naše ženske v Jugoslaviji je v splošnem precej nejasen. Njene naloge, pravice in dolžnosti so v različnih pokrajinah naše države močno različne, povsod pa opazimo — zavestno ali nezavestno — težnjo, gledati v ženski manj vredno bitje.

To težnjo je opaziti v mestu pri vseh slojih. Sicer je res, da ima tam ženska družabno celo vrsto prednosti, vendar je to samo zunanja politura, ki naj zabriše notranjo praznoto in zaslužjenost. Žensko delo je slabše plačano ko moško in v celi vrsti poklicev ženska sploh nima besede. Kljub temu, da sodobna družba vsako leto proslavlja mater z »materinskim dnem«, nima mati nobene pravice odločati o smernicah javnega življenja. Mati lahko vodi samostojno podjetje, trgovino ali obrt in mora plačevati vse državne in banovinske davke ter občinske doklade kakor njen moški tovariš, kljub temu pa ne more in ne sme uveljavljati nobenih tistih državljanskih pravic, ki so po zakonu dovoljene in priznane moškemu.

To je vsekakor krivica, ki današnji družbi pahi obraz. Kakor namreč mož in žena s skupnim naporom, s skupnimi žrtvami in s skupno ljubeznijo gradita družino, ki je temelj vse člo-

veške družbe, tako morata s skupnim naporom graditi višje družabne ustanove in tudi v narodu najvišjo namreč državo. Ženska ne sme biti moškemu samo delovna sila in predmet naslade, ampak enakovredna in polnopravna tovarišica in sodelavka. Dokler tega ne bo, zaman pričakujemo ozdravljenja človeške družbe!

Ako pa je že v mestu položaj tak, je na deželi še slabši. Kmetško dekle rase kakor leska v grmovju. V delu mora biti moškemu enakovredna, počitka ima še manj kakor moški, zabave in razvedrila tudi manj, pravic pa nobenih. Ko moški doseže polnoletnost, sme s svojim glasom pri volitvah odločati o delu v občini in državi, ko pa ženska doseže polnoletnost, sme samo čakati, kam in kako jo bodo zabarantali.

Kakor dekle, tako je kmetška ženska zapostavljena tudi kot žena in mati! O tem bomo v našem listu še večkrat govorili, za danes pa naj samo ugotovimo, da brez svobodne, enakopravne in tovariške moškemu enakovredne žene ni ozdravljenja našemu življenju.

Ker želi kmetško gibanje ustvariti zdravo življenje na vseh poljih, hoče tudi osvoboditi slovensko kmetško ženo. Le v okviru kmetškega pokreta bo našla žena svojo rešitev!

Za kmetški nacionalni pokret

Medtem, ko si prizadevata narodna poslanca Voja Lazič in dr. Uroš Stajić obnoviti zemljoradniško stranko na starem programu, se pojavlja v Bosni nov Kmetški nacionalni pokret. Tako so se zbrali 15. novembra t. l. zastopniki kmetstva iz tuzlanskega okrožja v Tuzli in sprejeli sledeče sklepe:

1. Da se takoj pristopi k organiziranju Kmetškega nacionalnega pokreta v državi.

2. Da se z vsemi silami in sredstvi čuva narodno in državno edinstvo z dinastijo Karađordjevičev in da se za nobeno ceno in v nobeni obliki ne dovoli razkosanje države bodisi v obliki federacije ali avtonomije na zgodovinski podlagi.

3. Da se pristopi k delu za resno in resnično izvajanje državne kmetške politike z gospodarskim in kulturnim dvigom vasi in kmeta kot osnove za gospodarsko in kulturno povzdigo vseh ostalih gospodarskih slojev v naši državi.

4. Da se po točki 3. obsodi dosedanje prepostavljanje interesov bankokratije in kartelske

industrije interesom kmeta, obrtnika in nacionalnega trgovca kot edinih pravih in najvažnejših narodnih gospodarskih vrst v naši državi.

5. Da se obsodi dosedanje dovoljevanje, da se po raznih krajih države na javnih zborovanjih in sestankih žalijo največje svetinje našega naroda in širi sovraštvo enega dela naroda zoper drugega.

Te sklepe so podpisali narodni poslanec Milan Petković in več uglednih kmetov iz tuzlanskega okrožja.

Dohodki suške družbe so znašali prvih 20 dni novembra 52,5 milijona frankov. Lani so bili v istem času 44,08 milijona. Od 11. januarja do 20. novembra letošnjega leta so znašali dohodki 789,1 milijona frankov, v istem času lanskega leta pa 755,2 milijona.

Jz daljne Amerike

Amerika se je s ponosom imenovala dežela blagostanja. Ta ponosna dežela je bila v enem letu vržena v revščino. Milijoni in milijoni so bili čez noč brezposelni in berači. Amerika je najboljši primer in dokaz, da edino delo ustvarja nove dobrine in ne kapital. Posamezniki so kopičili denar, masa je imela od tega samo drobtine. Z lastnim delom človek nikoli ne more zaslužiti milijone, kaj šele milijarde. Lahko je Ford milijarder, ko delajo za njega stotisoči delavcev, lahko je tudi Morgan milijarder, ko delajo za njega milijoni ljudi. Ti bogataši so si znali seveda dobiti primeren vpliv na vodstvo države, tako da je bilo njihovo delovanje zasigurano. Vsi ti denarni mogotci so bili uverjeni, da jim te nakopičene milijarde morajo nositi primerne obresti, kar same od sebe brez dela. Toda račun se ni ujemal. Milijarde nosijo le tedaj obresti, če se dosti dela, če tovarniški stroji obratujejo neprestano, to se pa zgodi le tedaj, če se kupuje, kupuje, pa še, če se ima denar, denar pa se ima, če so ljudje za svoje delo primerno plačani. Dasi so bili v Ameriki

delavci dobro plačani z ozirom na druge dežele, vendar še niso dobili tega, kar so s svojim delom resnično zaslužili, sicer bi ne bilo tam milijarderjev. V strahu za svoje dobičke so pričeli zniževati delavcem plače, kar je pa katastrofo še povečalo. Število nezaposlenih je v kratkem poskočilo na 15 milijonov. Tako naprej ni moglo iti. Ugled prejšnjih vladodržcev je padel. Z ogromno večino je bil za predsednika države izvoljen Roosevelt, ki si je zadal nalogo, da reši Ameriko pred sigurno propastjo. Na dan je prišla vsa gniloba družva, ki je bilo na vodstvu, podkupovanje, utajevanje davkov in druge čedne stvari starih voditeljev ameriškega gospodarstva. Roosevelt je dobil kot dediščino gospodarstvo v razvalinah, prezadolžene kmete, brezposelne delavce in pa korumpirane gospodarske voditelje. Državne blagajne so bile prazne, kar ni bilo nič čudnega, saj so bogataši utajevali davke, menda so plačevali davke samo reveži.

Prvo, kar je naredil, je razvrednotil dolar za polovico vrednosti. S tem je hotel zvišati cene predvsem kmetških pridelkov in pa

ustvariti ravnotežje med upnikom in dolžnikom. Ako si je sposodil kmet pred krizo recimo 5000 dolarjev, je moral zastaviti polovico posestva. V krizi pa je cena posestev tako padla, da če bi vse posestvo prodal, bi ne mogel vrniti dolga. In obratno velja isto, dolžnik, ki je imel pred krizo 5000 dolarjev, si je s tem denarjem lahko kupil pred krizo recimo eno posestvo, v krizi pa morda dve enaki posestvi. Njegovo premoženje se je z ozirom na vrednost posestev podvojilo in to brez najmanjšega truda samo radi stiske drugih ljudi. Roosevelt je to krivično gospodarsko razmerje rešil z razvrednotenjem dolarja. Njegova izhodna točka je bila: glavni vzrok krize leži doma in najprej je treba dom očistiti nezdravega razmerja med upniki in dolžniki, brez oziroma ali so kmečki dolžniki ali ne, dalje je treba očistiti dom korupcije in vpeljati socialno razmerje med delodajalci in delojemalci. Prišel je z velikimi javnimi deli ter je z vsemi temi ukrepi zaposlil 5 milijonov delavcev. Dosedanji oblastneži so mu metali ob vsaki priliki polena pod noge, toda to ga ne more ovirati, zakaj za njim stoji ogromna večina naroda. Roosevelt je pokazal, da se da le z energičnimi in revolucionarnimi ukrepi rešiti ameriški gospodarski kaos in pa samopaštvo tamošnjih gospodarstvenikov.

Nadzorstvo nad sumljivimi vini

V svrhu olajšanja in čim učinkovitejše izvedbe kontrolne službe v zvezi z zakonom o vinu je kmetijsko ministrstvo izdalo odlok, da bodo kontrolni organi, to je vinarski nadzorniki in njihovi pomočniki, odslej jemali manjše količine sumljivih vin in vinskih izdelkov v svrhu analize in presoje po strokovnih odborih. Po tem odloku se bo od vsakega sumljivega vina (sem spadajo tudi specialna vina) jemali po štiri enake poskušnje v steklenicah po 0,7 dl namesto enega litra kakor doslej. Od ostalih sumljivih izdelkov vinskega izvora (kis itd.) se bodo jemale po tri enake poskušnje v steklenicah po pol litra.

Sejem za kožuhovino

bo dne 27. januarja 1936 v prostorih velesejma v Ljubljani. Lovsko-prodajna organizacija »Divja koža«, ki priredi ta sejem oziroma dražbo, ima direktne zveze z inozemskimi odjemalci, ki plačujejo za blago svetovne cene. Zato opozarjamo vse lovce, naj svoj letošnji lovski plen oddajo v prodajo samo svoji prodajni organizaciji, ne pa raznim prekupčevalcem. Pri tem naj imajo na umu, da je samo v složenosti in medsebojni podpori moč in lastni dobiček. Nujno je potrebno, da so kože dobro in pravilno posušene. Ne sušite jih na peči, ampak na zraku! Kožo se mora dobro očistiti in napeti. Dobro pripravljena koža je vredna skoraj še enkrat toliko kot slabo posušena iste kvalitete. Kože pošiljajte na naslov: »Divja koža«, Ljubljana, Velesejem.

Kmetje, zatirajte sami svinjsko kugo!

V zadnjem času se je svinjska kuga v posameznih občinah laškega sreza močno razširila in kljub strogim oblatvenim ukrepom nikakor ne bo pojenjati. Mnogo so temu krivi svinjereji sami, ker ne upoštevajo dovolj varnostnih odredb veterinarskih oblasti. Varnostni organi so dobili nalog, da najstrožje kontrolirajo izvajanje teh odredb s strani svinjerejev v ogroženih krajih in okuženih dvorcih, da se ta nevarna živinjska kuga čimprej zatire, ker povzroča našemu narodnemu gospodarstvu neprecenljivo škodo. Sresko načelstvo v Laškem opozarja svinjereje, da v lastnem interesu z vsi doslednostjo izvajajo zaščitne odredbe veterinarskih oblasti, ker sicer bo oblast v slučaju, da svinjska kuga v srezu ne bo prenehala, prisiljena odrediti še ostrejša ukrepe, da se ta kužna bolezen končno zatire.

Šestdesetletnica zaslužnega duhovnika

Dne 13. t. m. praznuje svojo šestdesetletnico ž. g. župnik Janko Barle.

Jubilant je zagledal luč sveta dne 13. dec. 1875 v Srednji vasi, občina Šenčur pri Kranju. Kakor vsak poštenjak, je tudi on dobil od usode trnjevenec v zibelko. Izšolal se je in si izvolil duhovski stan za svoj življenjski poklic. Kaplanoval je v Kranjski gori, Tržiču in Kranju, izza leta 1908 pa vodi župnijo pri Sv. Jakobu v Ljubljani.

Vse svoje življenje je ta naš odlični in požrtvovalni duhovnik posvetil Bogu in narodu po geslu: Bogu, kar je božjega, narodu, kar je narodovega. Kot duhovnik je povsod deloval s tistim plemenitim ognjem, ki skuša vse zajeti in objeti v očistevalni ljubezni do Boga in bližnjega. Kot človek je bil vedno na mestu, delaven, požrtvovalen in značajan. Neupogljivo je stal v viharjih, ki bi marsikaterega omahljivca strli, njega pa so samo zjeklenili. Koder je hodil, je s svojim delom rosil blagoslov.

V svojem idealnem stremljenju je vstopil tudi v politično življenje in je bil na listi sedanjega vojnega ministra gen. Petra Živkovića izvoljen v parlament.

Za njegove zasluge ga je blagopokojni kralj Zedinitelj osebno odlikoval. G. župnik Barle je bil pozvan na dvor, kjer mu je kralj Aleksander I. osebno izročil visoko odlikovanje, red Jugoslovanske krone III. stopnje, čast, ki je bil v taki obliki deležen redko kdo, med slovenskimi duhovniki pa naš slavjenec — edini.

Vemo sicer, da g. župnik ne ljubi hvale. Njemu je najljubša nagrada za delo in trpljenje zavest, da je vedno ravnal tako, kakor mu je

narekoval v srcu božji glas — njegova vest. Povedati pa smo hoteli tudi to, da pokažemo, kako pošten človek lahko spravi v popolno soglasje dolžosti do Boga in naroda.

Gospod župnik je storil to v najvišji meri. V naših organizacijah nam je mih in drag. Njegova beseda je hkratu glas vzornega duhovnika in idealnega, poštenega sodelavca! Zato mu tudi želimo, da nam ga Bog neupogljivega ohrani še mnogo zdravih, čvrstih let!

Izvedba agrarne reforme

V teku zadnjih dni so se v glavnem končala vsa pripravljala dela za končno likvidacijo agrarne reforme na veleposestvih, to je za prenos okoli 600.000 juter agrarnega zemljišča z imen veleposestnikov na imena agrarnih subjektov. Ker je to delo ogromno, so večino agrarnih zemljišč dobili v izmero in parcelacijo ter v izdelavo načrtov in tehniških elaboratov civilni geometri. To delo je v glavnem že končano, toda agrarni subjekti ne morejo hkratu plačati stroške nastale z izdelavo teh tehniških pripravljalnih del. Zato je ministrski svet na predlog kmetijskega ministra izdal odlok, da sme kmetijski minister vzeti milijon dinarjev iz kolonizacijskega fonda kmetijskega ministrstva na tekočem računu pri Državni hipotekarni banki v Beogradu za odkup izdelanih tehniških elaboratov od civilnih geometrov z namenom, da podeli posojila posameznim agrarnim subjektom. Ti agrarni subjekti bodo pa morali pozneje vrniti izterjani denar kolonizacijskemu fondu.

Naš kmetijski tisk

»Sila kola lomil«, pravi pregovor, sila pa tudi odpira oči. Stiska, kakršne ne pomni noben naš rod, je končno storila to, česar doslej ni mogel opraviti noben pouk.

Reklj so nekada na kmetih, da »šiba novo mašo poje«, šiba pa, ki nas je danes vse zadela, poje novo vstajenje kmetijski misli in miselnosti. Ko smo zadnji številki našega lista priložili v obliki dopisnic vabilo za nabiranje novih naročnikov, nismo pričakovali tolikšnega odziva. Veseli nas, da se ljudem odpirajo oči. Kličemo pa vsem, ki so dobre volje: »Vsak izmed vas mora postati apostol kmetijske misli, ako hočemo premagati vse težave, ki se nam stavijo na pot!

Zato prosimo vse one, ki še niso do kraja izvršili te svoje kmetijske dolžnosti, naj se je nemudoma lotijo in opravijo, kakor se spodobi možem. Zlasti pa kličemo in vabimo k temu plemenitemu delu slovensko kmetisko dekle in ženo. V vsako hišo »Kmetijski list« in »Grudoc«, mora postati skupno geslo vsega kmetijskega življa. Res je marsikje težko, toda dobra volja premaga vsako oviro! Zavedajte se, da sežete sebi in na svoji njivi, kar storite za kmetijski tisk. Bolj vestna in bogata ko bo setev, bolj obila bo žetev! In te žetve bo deležen — slovenski kmet-ski človek!

Biti moramo vsi vroči pri tem delu, ker le na tak način bomo imeli tudi vsi pravico, dajati kmetiskemu tisku smer, ki jo bomo sami želeli. Dobra je poštena, zdrava in odkrita kritika. Te ne bo nihče odklanjal. Mračneži in godrnjači pa so samo nezdrave kraste na pokretu in zdravo kmetisko gibanje pojde preko njih.

Ves ta čas, kar nam ga še ostane v tekočem letu, preživimo vsi v delu in geslu:

Složno vsi na delo za kmetijski tisk!

Grdo barantanje

Izmed mnogih nezdravih pojavov je pač več ko grd tisti, ki se je zajedel v nas kakor zver v meso. To so razne nepoštenne špekulacije s hranilnimi knjižicami naših denarnih zavodov. Brezvestni ljudje so začeli barantati s pristradanimi prihranki, ki jih je zlasti naš mali človek nalagal v hranilnice in druge denarne zavode. V Ljubljani so pred časom osumili neredov Josipa Graška, ki ga je policija izročila sodišču. Zdaj pa se v nekaterih krogih Ljubljane govori, da na zadevi Josipa Graška, ki je bil pred kratkim zaradi kaznivih manipulacij pri prekupevanju s hranilnimi vlogami aretiran in oddan okrožnemu sodišču, prav za prav nič ni in da bo Grašek kmalu na svobodi. Spričo tega dejstva opozarja uprava policije po naročilu okrožnega sodišča vse zainteresirane

stranke v mestu in na deželi, da so te vesti brez vsake osnove in imajo edini namen, oškodovance odvrti od prijave pri varnostnih oblastvih. Vse stranke, ki so bile pri teh poslih kakorkoli oškodovane, pa se doslej še niso prijavile, naj to čimprej store na najbližji žandarmerijski postaji ali pri upravi policije v Ljubljani, ki bo nato vse gradivo izročila okrožnemu sodišču odnošno državnemu pravdnistvu.

Kakor je poizvedel naš poročevalec, je kriminalni oddelk ljubljanske policijske uprave mimo zadeve Josipa Graška prišel na sled še nekaterim drugim podobnim aferam s preprodajanjem hranilnih vlog in utegne preiskava prinesiti še nekaj novih razkritij.

Ako je kdo imel tako smolo, da je pri tej aferi prizadet, naj nemudoma javi to žandarmeriji ali sodišču. Ran ne bomo zacelili, če ne odstranimo gnoja!

Zaščita kreditnih zadrug

Kmetijsko ministrstvo je na osnovi odločbe o zaščiti kmetijskih zadrug in njihovih zvez od 23. novembra 1934 dovolilo odlog plačil in odredilo obrestno mero za stare vloge naslednjim kreditnim zadrugam: Hranilnici in posojilnici v Blagovici, Hranilnici in posojilnici v Borovnici, Hranilnici in posojilnici za Blejski kot na Bledu, Posojilnici v Cerknici, Hranilnici in posojilnici v Cirkovcah, Kmetko-delavski hranilnici in posojilnici v Dolu pri Hrastniku, Hranilnici in posojilnici v Hinjah, Posojilnici v Križevcih pri Ljutomeru, Posojilnici v Makolah, Hranilnici in posojilnici v Motniku, Ljudski hranilnici in posojilnici v Ormožu, Hranilnici in posojilnici v Predvoru, Ljudski hranilnici in posojilnici v Rečici ob Savinji, Hranilnici in posojilnici v Ribnici, Hranilnici in posojilnici v Ribnici na Pohorju, Kmetijski hranilnici in posojilnici v Starem trgu pri Ložu, Hranilnici in posojilnici v Starem logu, Hranilnici in posojilnici v Strugah, Hranilnici in posojilnici pri Sv. Kunigundi na Pohorju, Posojilnici in hranilnici pri Sv. Križu pri Litiji, Hranilnici in posojilnici v št. Gotardu, Kmetijski hranilnici in posojilnici v št. Jerneju na Dolenjskem, Kmetijski hranilnici in posojilnici v Skalah, Hranilnici in posojilnici v Toplicah, Hranilnici in posojilnici v Zagradcu in Hranilnici in posojilnici v Žepovcih pri Apačah.

Huda gradbena nesreča na Hrvaškem

V Keč-selu, 30 km od Karlovca v smeri proti Ogulinu, gradi gradbeno podjetje Slavec iz Kranja že dve leti nov betonski most preko Mrežnice. Pri gradnji betonskih pilotov je bilo zaposlenih 24 delavcev, ki so delali ponoči in podnevi. Doslej so zgradili že dva pilota. Pred dnevi so pričeli graditi tretjega, pretekli teden pa se je vsa konstrukcija nenadoma zrušila in pokopala pod seboj 7 delavcev. Dva sta bila hudo ranjena. V Mrežnico je bil postavljen železen keson, širok 6 m in dolg 8 m. Delavci so na njegovem dnu kopali 12 m globoko jamo, v katero se je imel položiti temelj tretjega pilota.

Žrtev katastrofe so postali: Ivan Kozamer-nik, tesarski mojster iz Metlike, star 35 let, oženjen in oče enega otroka; Dane Katić, oče enega otroka; Mate Halar; Peter Bruzinić, oče sedmih otrok; Mate Mateša, oče enega otroka; Peter Radočaj, ki zapušča ženo in otroka, ter ruski emigrant Ivan Veronovski. Od ponesrečencev je bilo pet delavcev doma iz bližnjih vasi, dva pa sta bila tesarska mojstra, eden po rodu Slovenec, drugi Rus. Otroci vseh žrtev so nedorasli in nepreskrbljeni.

Ob bregovih Mrežnice se je proti večeru zbralo mnogo ljudi. Žene z otroki ponesrečencev so jokale in jadikovale za izgubljenimi krušnimi očetmi. Tujec pa skoraj ne bi niti prepoznal mesta, kjer se je katastrofa prav za prav zgodila. Mrežnica je naglo brzela preko jame, v kateri je našlo smrt 7 ljudi.

Ieden domače politike

Med dogodki domače politike je treba omeniti govor kmetijskega ministra Svetozarja Jankovića, ki je med drugim dejal, da vsak sloj prebivalstva lahko njen član. Z druge po novem zakonu ne bodo pridobitna podjetja in bodo zato lahko deležne posebnih olajšav. Kreditne zadruge bodo izločene iz ostalih vrst zadrug. Zadrugištvo bo po novem zakonu popolnoma avtonomno. Upravne oblasti imajo samo pravico do nadzorstva nad izvršitvijo zakonov.

V združenji opoziciji

Je po zadnjih vestih nastalo pomirjenje. Spore v njej smo že zadnjič omenili. Zdaj pa je šef bivše demokratske stranke Ljuba Davidović sklical zadnjo soboto sejo posameznih voditeljev, vendar dr. Dragoljub Jovanović ni bil povabljen na to konferenco. Vprašanje je zato, ali sedaj pride Jovanović s svojimi pristaši res v Narodno skupščino, kakor se je govorilo.

V Beogradu

se je politično življenje zadnji čas močno porivilo. Vsi skupščinski odbori nadaljujejo svoje delo. V Beogradu se muče večinoma vsi

poslanci, ki so bili izvoljeni v zakonodajne odbore.

Novi državni proračun

v znesku 10.307.040.784 Din je bil sestavljen v prizadevanju, da bi se doseglo proračunsko ravnovesje. Izredni krediti, to so izdatki, ki imajo značaj investicij, niso prišli v proračun. Dohodki novega proračuna temelje na dohodkih, doseženih pri izvajanju dosedanjega proračuna. V izdatkih kaže novi proračun v primeru s prejšnjim za 57 milijonov povečanja v izdatkih. V celoti pa so izdatki novega proračuna kljub temu nad 5 milijonov manjši kakor v zadnjem.

Spominski svetilnik

je bil svečano odkrit v Splitu blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Pri svečanostih je govorilo več govornikov, med njimi tudi kralj. namestnik dr. Perović, minister Komnenović in predsednik senata Tomašić. Slavnosti so se udeležile nepregledne množice ljudstva, ki so se tako strnile okrog mrtvega kralja pripravljene, premagati vse nasprotnike naše skupne domovine.

Filipinsko otočje, ki je bilo doslej pod ameriškim protektoratom, se je pred nedavnim proglasilo za neodvisno državo. Slika nam prikazuje prvo parado vladnih čet z novimi filipinskimi zastavami, ob katerih pa vihrajo, kar je značilno tudi ameriške zastave. To je najbrže znak, da bodo Filipini ostali še nadalje v tesnih prijateljskih zvezah z Ameriko

Iedenski zun.-politični pregled

V zunanjem svetu napetost, ki smo jo že ponovno omenili na tem mestu, še ni popustila. Nasprotno bi lahko trdili, da se je še povečala.

V Evropi

je položaj zamotan kakor je bil. V vseh državah je opazati nemir, ki se sicer ne izraža v oboroženih vstajah in uporih, ampak v splošni nevolji, ki se izraža v raznih državah na razne načine. Značilno za našo dobo in za razmere, v katere smo zašli, je dejstvo, da je evropski srednji stan povsod precej prikraščen, po nekaterih državah pa s kmetom vred popolnoma potisnjen ob tla.

Francija

se še zmeraj nahaja v mučnem položaju. Vse organizacije, ki jim je bilo dovoljeno nošenje orožja, bodo razorožene. Pri glasovanju o zakonih, ki se na to nanašajo, je dobila vlada večino. Bolj težavno je Lavalovo stališče v vprašanju glede prepovedi uvoza petroleja v Italijo.

V Angliji

splošno prevladuje zahteva, da je treba končati laško-ablesinski spor. V angleškem parlamentu je polkovnik Moore naglasil, da bo po odstranitvi tega spora nastalo vprašanje o reviziji mirovnih pogodb

Po njegovem mnenju je iz mirovnih pogodb treba odstraniti vse, kar daje priliko za maščevanje. Če se bo to vprašanje res načelo, potem pademo v tesni in prepade, iz katerih si je težko misliti rešilno pot. Kajti velesile bi želele revidirati (popraviti) mirovne pogodbe samo tam, kjer to gre njim v korist, nič pa nočejo slišati po popravku tam, kjer smo v živo prizadeti mali narodi.

Italija

ima v vojnem stanju z Abesinijo dovolj težav in tudi ne izbira sredstev. Nastala pa je napetost med njo in Anglijo, ki je dosegla take meje, da je Mussolini dal ameriškemu poslanku kaj malo razveseljiva pojasnila o splošnem evropskem položaju. Izjavil mu je namreč, da ni upanja, oziroma, da si on ne more misliti izhoda iz sedanjega položaja brez novih evropskih oboroženih zapletljajev.

Abesinija

se vzlic tehničnim nedostatom junaško brani, vprašanje pa je, kako dolgo bo vzdržala. Ako druge države ne prepovedo uvoza petroleja v Italijo in s tem ne preprečijo silovitih letalskih napadov, je bodočnost zavita v temo. Lahko namreč napadajo tudi bolnišnice in jih bombardirajo. Abesinska vlada je radi tega brzojavno protestirala pri mednarodnem Rdečem križu.

Na Dalnjem Vzhodu

trenje še ni končano. Japonske čete se na severnem Kitajskem gibljejo kakor na svojem. Japonci pridno podžigajo v teh krajih avtonomistični pokret.

Julian Colomel, kateremu pravijo drugače tudi »Črni orol«, je odpotoval iz Abesinije, kjer je bil v službi cesarja Heile Selasie v London. Na poti je izjavil, da potuje v Anglijo v jako tajinstveni misli. Da lepše izgleda, si je kupil za to važno pot tudi monokel.

Amerika

izjavlja, da v kitajsko-japonskem sporu ne more ostati ravnodušna. V teh izjavah razločno poudarja, da ne misli pustiti Japonski prostih rok. Amerika ima na Kitajskem obilo interesov in jih hoče za vsako ceno obvarovati.

Kakor je iz tega naglega pregleda razvidno, izgledi za bodočnost niso rožnati, vendar bi bilo napačno, ako bi se prezgodaj vdalj črnim mislim. Upati je namreč treba, da bo mimo vseh raznih »interesov« na svetu zmagala zdrava pamet. Po tej pa je na naši zemlji še za vse njene prebivalce dovolj prostora in dosti kruha, če si ga bo svet hotel pravilno in pravično razdeliti.

Ameriška policija v San Francisku se je oborožila z zločljivimi ščiti, s katerimi se bori proti ogromnemu številu stavkujočih, ki jih je v Ameriki z dneva v dan več. Policaj drži v desni roki plinsko bombo, z levo pa regulira pred seboj ščit pred napadi od strani stavkujočih in brezposelnih

Kmetska mladina

Kulturno delo

Zimski meseci so vsaj po nekaterih krajih meseci odmora. Sicer je res, da kmetsko delo pravih počitnic ne pozna, vendar pa si je treba čas tako razdeliti, da si človek te počitnice ustvari.

S tem, če naporno telesno delo za nekaj tednov malo pojenja, še nikakor ni rečeno, da naj bi človek bil obsojen v brezdelje. Narobe, treba je le podvojiti duševno in izobraževalno delo.

Za prireditve v večjem slogu zimski čas ni posebno prikladen, zato pa je tem primernejši za kulturne in prosvetne prireditve v ožjem krogu. Kjer je oder na razpolago, je zdaj čas za igre. Že z izbiro repertoarja kmetska mladina lahko dokaže svoje resno stremljenje po kulturnem napredku in izpolnitvi. Pri tej priliki prav posebej naglašamo, da bodi izbira repertoarja resna, smotrena in premišljena. Ne rečemo, da bi morali naši podeželski odri uprizorjati same tragedije in globoke, težko umljive drame. Saj je mogoče s tem delom združiti tudi zabavo, odločno pa je treba odklanjati stokrat premleto in iz tujih vrtov k nam presajeno šaro in navlako, ki nam ne more nuditi niti umetniškega užitka niti resnične zabave.

Poleg tega ne zanemarjajmo čitanja. Knjiga je in ostane tista bogata zakladnica, ki moremo vedno črpati iz nje, ako hočemo napredovati. Dobra knjižnica mora biti naloga vsakega našega društva. Po tem, kakšne knjige ima društvo in v kakšni meri si jih članstvo izposoja, cenimo kulturno vrednost društev!

Blasnikova „Velika Pratika“ za leto 1936

je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni
J. Blasnika nasl., Ljubljana,
Breg 10 in v vseh večjih trgovinah

Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. -- Zato ga hoče imeti leto za leto vsaka slovenska družina. -- Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „POKLON MODRIH“

Niž manj važno kakor to dvoje ni vprašanje predavanj. Za marsikoga je vprav izobrazba, ki si jo je pridobil na predavanjih, njegov najvažnejši temelj. Kjer so društva za predavatelje v zadregi, naj se obrnejo na Zvezo, ki jim bo v tem oziru rada priskočila na pomoč.

Kakor predavanja, tako so važni tudi debatni večeri. Članki in spisi, ki jih objavljata »Kmetski list« in »Gruda«, naj bodo tu v okviru vseh vprašanj, ki danes zanimajo kmetskega človeka, predmet razgovorov in debat. Svoje pomisleke, ugovore, nasvete in predloge, sploh popis vsega, kar notranje doživljate v takih debatah, pošiljajte uredništvu obeh listov. Tako boste s svojim tiskom stalno v neposrednem stiku in mu boste določali smer.

Vprašanj, ki jih je treba razčistiti, je brez števila. Podeželje jih čuti še dosti bolj bridko kakor mesto. Zato bi bilo nesmiselno čakati, kdaj bo od kod prišel kak sunek, da se to ali ono vprašanje načne. Kmetski človek, zlasti ta kmetska mladina mora sama dati pobudo za to!

Ali je gospa Ivanka časih zlobna?

Nikakor ne! Smeji se samo svojim originalnim mislim: Tale naš kuža je napram potepuhom in postopačem prav tak kakor je terpentinova milo Zlatorog napram umazaniji. Naš kuža užuga vsakega pritopenca, terpentinovo milo Zlatorog pa vsako umazanost pri perilu.

Zlatorog OVOTERPENTINOVNO MILO

Za danes zadostuje teh nekaj misli. Seveda pa nočemo s tem reči, da bi bilo kmetsko-prosvetno delo na ta način v zimskem času že popolnoma izčrpano. Stotero je še možnosti, o katerih bomo spregovorili, ko prejmemo o naših nasvetih prve predloge in vprašanja iz društvenih vrst.

Sv. Urban pri Ptuj

V petek, dne 6. decembra je zapustila naš kraj družina šolskega upravitelja v pok. g. Rudolfa Koemuta. Dva in dvajset let je g. upravitelj živel v našem kraju ter se je vsem tako priljubil posebno kot dober vzgojitelj, da ga bo naša vas prav težko pogrešala.

Najtežje pa bo pogrešalo Koemutove gotovo Društvo kmetskih fantov in deklet, s katerimi bo izgubilo vzorno tajnico, redno članico in nadzornega člana. Ob slovesu priljubljene rodbine pa smo sklenili, da bomo s podvojeno silo šli na delo in s tem dosegli za našo vas boljše dni. Na njihovem novem domu pa jim naša kmetska mladina želi vso srečo in blagostanje.

Hajdina pri Ptuj

Ko je končala poletna sezona, v kateri prirejajo naša društva kmetskih fantov in deklet svoje manifestacijske prireditve, so nekateri mislili, da je delovanje naših društev za nekaj časa prenehalo. Da pa društva kmetskih fantov in deklet agilno delujejo tudi v zimskem času, je pokazalo dobro uspelo zborovanje, ki ga je sklicalo Društvo kmetskih fantov in deklet v Hajdini zadnje nedeljo 8. dec. v Ptuj v dvorani Narodnega doma. Na to zborovanje smo po Pododboru povabili vsa društva v našem srezu in tudi tovariše iz drugih krajev, kjer še naša društva ne obstojajo. Udeležba je bila nadvse zadovoljiva.

Glavni govornik je bil predsednik ptujskega Pododboru tovariš Joško Tomažič, ki je v krepkih besedah podal poročilo o udeleževanju kmetske mladine v društvih kmetskih fantov in deklet. Zatem so sledila poročila zastopnikov raznih društev, iz katerih poročil je bilo razvidno agilno delovanje naših društev, ki dobivajo vedno večji razmah po naših vaseh. Kajti kmetska mladina je spoznala, da se more uveljaviti v javnem življenju edinole potom svojih organizacij društev kmetskih fantov in deklet. Za poročili je bila daljša razprava o ustanovitvi novih društev v tistih krajih, kjer jih še ni. Obširno se je razpravljalo o izobraževalnem delu naših društev v zimskem času, kakor tudi glede našega kmetskega tiska, katerega moramo v bodoče vse bolj podpirati in ga tudi razširiti.

Živahni so bili razgovori o II. prosvetno organizatoričnem tečaju Pododboru, ki se bo vršil v dneh 15., 16. in 17. decembra t.l. v Ptuj, v katerega bo sprejetih nad 30 kmetskih fantov iz celega ptujskega sreza.

S tem, tako dobro uspelim zborovanjem je kmetska mladina v ptujskem srezu znova pokazala, da se zaveda, da le v skupnem delu lahko pričakujemo večjih uspehov.

Novice

★

Otvoritev nove gospodinjske šole za gostilničarske gospodinjice v Ljubljani. V Gostilničarskem domu na Privozu št. 11 se bo otvorila 7. januarja 1936 nova strokovna šola, ki je namenjena predvsem hčerkam naših gostilničarjev in onim dekletom, ki imajo veselje do gostilničarskega poklica. Šola se bo pričela 7. januarja in bo trajala do 8. julija 1936. V šolo se sprejemajo dekleta od 18 do 28 let z najmanj dovršeno višjo narodno ali meščansko šolo. Vpisnina znaša 120 Din mesečno, oskrbnina in učnina 380 Din, ki se plačuje v naprej. Pouk se bo vršil ob delavnikih od 8 do 17; gojenke dobe v šoli obed in južino. Osebo ali pismeno se prijavlja v gostilničarsko gospodinjsko šolo pri »Vodstvu gostilničarsko-gospodinjske šole«, Privoz št. 11, Ljubljana, do 20. decembra t.l. Prijavi se mora priložiti: 1. zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo navedenosti onih prosilk, ki ne vstopijo v šolo neposredno iz druge šole; 2. obvezno izjavo staršev, odnosno varuštev, da bodo krili celotne stroške šolanja. Zdravniški pregled priglasenk se vrši ob vstopu v šolo. Natančnejša pojasnila (prospekt) pošljemo na željo proti nakazilu Din 5.

Vprašujete

kje dobim lep moderen

klobuk ali čepico

Najnovejše oblike, prvovrstne kakovosti pri
MIRKO BOGATAJ, Ljubljana, Stari trg 14
Stalno v zalogi klobučevinaste copate in zimske kape

Izpiti za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre se bodo vršili januarja 1936 v Ljubljani. Pismeni izpit se bo začel 8. januarja 1936 in bo trajal 5 dni, ustmeni se bo začel 9. januarja 1936. Prijave za izpit je vložiti preko pristojnih združenj za zidarske, tesarske, kamnoseške oziroma vodnjakarske mojstre na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Vsa potrebna navodila za prijavo prejmejo kandidati pri pristojnih združenjih. Zbornici je treba prijave dostaviti najkasneje do 19. decembra t.l. Prav tako je do tega roka dostaviti prijave glede predhodnega izpita o obli izobrazbi in znanju. Ti izpiti pa se bodo vršili 13. januarja 1936.

Dopisnice

Prav vse Kmetskemu listu in našemu pokretu naklonjene prijatelje, ki so prejeli v zadnji številki priložene dopisnice, ponovno najvljudneje prosimo, da nam te s čimveč naslovi še tekom tega tedna vrnejo. Kakor je bilo že v zadnji številki omenjeno, bomo poslali vsem poslanim naslovnikom za Božič in Novo leto Kmetski list na ogled brezplačno!

Položnice

Vsem našim cenj. naročnikom smo priložili v zadnji številki Kmetijskega lista poštne položnice s prošnjo, da bi se jih še tekom tega meseca poslužili ter nakazali naročnino za leto 1936., ki znaša kakor doslej samo 30 dinarjev za celo leto.

Ob isti prilici smo prosili vse one naročnike, ki dolgujejo na naročnini še kak znesek za nazaj, da ga istočasno nakažejo.

Vsako, ki poravnava naročnino pravočasno, stori upravi dve veliki uslugi. Prvič ji da denar za njene obveznosti napram upnikom, drugič pa ji prihrani mnogo nepotrebnega dela in predvsem pa še stroškov za opomine. Zato ponovno najvljudneje prosimo vse naše listu naklonjene prijatelje, da stori vsak po svoji moči pravočasno svojo dolžnost!

V Legnu pri Slovenjgradcu se je pri napravljanju drv smrtno ponesrečil posestnik Jurij Fišer. Hlod je zdrknil nanj in mu zlomil tilnik, da je bil takoj mrtev.

Pri Sv. Urhu nad Zagorjem je zbesneli plemenski bik podrl na tla posestnika Jakoba Kovača in ga tako poškodoval, da je siromak zaradi poškodb umrl.

Iz Velikih Štirij pri Zidanem mostu je bil doma 71letni Kokotec Janez, ki je ondan gnal kravo s sejma v Sevnici. Na cesti med Zidanim mostom in Rimskimi toplicami ga je povozil nek tovorni avto. Kokotecu je počila lobanja in je spričo njegovih let malo upanja, da bi okrevl.

Nagrade-srečolov!

Uprava Kmetijskega lista se bo letos ob novem letu izkazala svojim naročnikom zopet s praktičnimi darili, do katerih pa bodo upravičeni samo oni naročniki, ki bodo imeli pravočasno poravnano naročnino z zaostanki vred. Tozadevni prospekt bo priložen v novoletni številki Kmetijskega lista, na kar opozarjamo že sedaj tudi one, ki se nameravajo naročiti na naš list za prihodnje leto.

Kaj je srečolov?

Srečolov je to, da lahko zadene pri žrebanju naročnik Kmetijskega lista v času najhujše krize brez dragih srečk in tudi brez vsakih drugih denarnih dajatev praktično nagrado v vrednosti od 100—1000 dinarjev.

Za jesen in zimo

se oblečete najsolidneje in najceneje, če se poslužite pri nakupu moških in deških oblek, ter perila domačega izdelka iz lastne tovarne »Triglava« domače tvrdke J. Olup, Ljubljana. Poslovalnice: Stari trg 2, Pod Trančo 1 in Kolodvorska ul. 8. V zalogi imam vedno vse vrste sukna, kamgarna, hlačevine, barhenta in več vrst kotenine iz angleških, čeških in tuzemskih tovarn. Obleke in perilo izgotavljam tudi po meri v najnovejših fazonah. Trgovci znaten popust. Moje geslo je: dobro blago, nizke cene!

V Slovenski Bistrici se je invalid France Pungratč po nekem prepiru z ženo obesil doma v omari. Najprej je ženo pretepel, da mu je pobegnila z doma, ko pa se je čez čas vrnila, je našla moža že mrtvega.

V Rajhenburgu so aretirali oba vlomilca v tamošnje cerkev. Prepeljali so ju v spremstvu senovskih orožnikov v celjske sodne zapore.

25letnico svojega obstoja je obhajala v nedeljo 8. t. m. trgovska zbornica v Beogradu.

V Ptujju je neznan zločinec napadel in izropal prodajalko slaščic 37letno Lizo Osvatič. Pridružil se mu je še drugi, nakar sta skupno izropala prodajalki ves borni izkupček v znesku 261 Din.

Solo za telesno vzgojo namerava pristojno ministrstvo osnovati v Beogradu. Študij bo trajal 3 leta, a šola bo imela značaj fakultete (oddelka na univerzi).

Pri veronauku

Katehet: Kdo ve, kaj je zakon?

Učitelj: Zakon je sakrament, če je sklenjen iz ljubezni; če je pa sklenjen zaradi dote, je pa grd in umazan greh, takorekoč zločin iz koristoljublja.

Morilee svoje matere — pomiloščen. Pred časom je bil obsojen na smrt na vešalih Adam Repec, doma iz celjske okolice. Smrtna kazen mu je sedaj spremenjena v dosmrtno ječo.

Na Dravskem polju se vrste požigi. Vsak hip gori v kakem kraju. Pred kratkim je spet pogorela viničarija Franca Pukšiča v Loškem vrhu. Škode je Din 10.000. Orožniki pridno zasledujejo požigalce.

Iz stranišča rešen novorojenček. V ponedeljek zvečer je služkinja na Opatovini št. 23 v Zagrebu zakričala od začudenja, ko je iz stranišča čula nežen glasek. Stranišče je bilo okrvavljeno in presenečeni stanovalci so zagledali tudi malo detece. Zenske so kokodakale in regljale, toda nikdo se deteta ni usmilil, da je že nezvestno rešila šele policija. V porodnišnici so dete okopali v topli vodi in ugotovili, da je rojeno s 7 meseci in težko samo 1-70 kg. V nezvesti in v krvi so pa v njeni sobi našli neko izredno lepo Ano, ki je pred dnevi prišla iz Maribora ali iz Slovenije sploh, da bi si v svojem težkem stanju polskala službe. Splošno občudovano lepoto je uhitelo in v bolečinah je izgubila zavest, da revica nič ne ve, a policija preiskuje, če ni morda svojemu detetu želela smrti.

Najprimernejše darilo za Božič je lepa knjiga!

ARIJANA, vez. v platno . . .	Din 32—
POZNA OSVETA, vez. v pl. . .	" 30—
FARNMOR, vez. v platno . . .	" 35—
V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, kart.	" 46—
PESMI O KRALJEVIČU MARKU, kart.	" 24—
POPOTOVANJE PO ZVEZDI VECERNICI, kart.	" 12—

V razvedrilo in zabavo vam nudimo tole izbora

Knjiga, ki je pravkar izšla in vzbudila v vsem slovenskem svetu največ zanimanja, je 348 strani obsegajoče delo uglednega učenjaka univ. profesorja dr. Milana Vidmarja „MOJ POGLED NA SVET“.

V platno vezana in na finem papirju tiskana velja Din 120—

Vsako si lahko uredi lastno malo knjižnico, če si naroči klasična dela naše »Male knjižnice«.

Dosedaj so izšli tile zveski:	
Josip Jurčič: SOSEDOV SIN	Din 10—
Dr. B. Škerlj: ČLOVEK . . .	" 15—
vez.	" 20—
H. Beecher Stowe: KOČA	
STRICA TOMA	" 12—
J. W. Goethe: EGMONT . . .	" 12—
Horatius Flaccus: PISMA, SATIRE IN PESMI	" 10—
Vsa zbirka v obsegu 10 knjižnic stane Din 80—	

Okras za vsako knjižnico je šest v platno vezanih knjig pod naslovom:

Ivo Sorli

IZBRANI SPISI.

Kdor ljubi lahko in zabavno čtivo, ki se

pa tudi ne izogiblje resnih življenjskih vprašanj, temu bodo izbrani spisi Sorlija res užitek. Dosedaj so izšli 4 knjige, zadnji dve knjigi izideta v kratkem. Cena posameznemu zvezku Din 60—, vse zbirke v obsegu 6 knjig pa Din 320—.

Vse tu navedene knjige oddamo tudi na obročna odplačila, če presega znesek Din 120—.

Važno za vse pridobitne kroge: industrije, trgovce, obrtnike in za urade je pravkar izšla knjiga

»ZAKON O NEPOSREDNIH DAVKIH«.

Knjigo je spisal priznani strokovnjak na tem polju g. Sušec Stefan, načelnik finančnega oddelka kraljevske banske uprave v p. Knjiga obsega 552 + XVI strani in velja v celo platno vezana Din 160—.

Tiskarna Merkur izdaja tudi v posebni zbirki »ZAKONI IN UREDBE« vse važne zakone. Na zahtevo Vam polijemo brezplačno seznam.

Pišite še danes na

KNJIŽNO ZALOŽBO TISKARNE MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL 23

Novost v prehrani naše dobe je: Mešanica domačih čajnih rastlin

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Min. soc. pol. in nar. zdravja od 11. maja 1935
L. S. br. 14.004. Stavlja v promet

KMETIJSKA DRUŽBA T. Z. Z O. Z.
V LJUBLJANI

NAŠ ČAJ

„Naš čaj“ za vse ženske in moške, za odraslo deco in majhne otroke — Je pravi družinski čaj iz naših domačih čajnih zelišč — Pijte ga **zjutraj in zvečer,**

dopolodne in popoldne ter ob vsaki drugi priliki — Vsi so zadovoljni, vsi ga hvalijo! „Naš čaj“ zahtevajte v vseh prodajalnah!

Valilna jajca

Kraljevska banska uprava želi, da bi se akcija za oddajo valilnih jajc rjave štajerske pasme izvedla enakomerno po vseh srezih banovine. Zato se pozivajo posebno ona sreska načelstva, kjer je bil odziv za naročilo valilnih jajc dosedaj bolj slab ali pa sploh ni bilo nobenega zanimanja za to akcijo, da posvetijo vso pažnjo tej akciji in da zberejo v svojem srezu čim več naročnikov za valilna jajca. Z ozirom na to je kraljevska banska uprava letos znižala tudi prispevke naročnikov za valilna jajca od Din 1'— na Din 0'75. S tem se bo omogočila izvedba akcije tudi v onih srezih, ki so se dosedaj izgovarjali, da ni mogoče dobiti naročnikov vsled tega, ker so jajca Din 1'— za komad predraga. Za zbiranje naročil naj sreska načelstva povabi jo zlasti kmet, organizacije, šolska vodstva ter občine. Zberejo naj se po možnosti večja skupna naročila, najmanjše naročilo mora znašati vsaj 60 valilnih jajc. Naročila izpod 60 jajc se ne bodo upoštevala in se naj sploh ne predlagajo semkaj. V zimskih mesecih naj vsak kmetijski referent priredi v svojem srezu nekoliko predavanj o perutninarstvu ter naj med drugim obrazloži ljudem važnost in pomen akcij, ki jih vodi kraljevska banska uprava v smeri zboljšanja in razširjenju rjave štajerske pasme. Taka predavanja naj bi se vršila posebno v krajih, kjer še do sedaj ni bilo zanimanja za rejo rjave štajerske kokoši. Pri prihodnji spomladanski akciji naj ne bo nobenega sreza, ki ne bi zbral vsaj nekaj naročil za valilna jajca.

Sejmi

15. decembra: v Žerovnici, Slovenski Bistrici.
16. decembra: v Veliki Loki, Vidmu ob Savi, Kostanjevici, Višnji gori.
17. decembra: v Ptuj.
18. decembra: v Ljubljani, Škocjanu, Studenicah, Zalcu,
19. decembra: v Dolnji Lendavi, Kandiji, Irči vasi obč. Smihel-Stopiče, Teharjih.
21. decembra: v Krašnji, Ptuj, Laškem, Sv. Tomažu, Brežicah.

Ti moraš pravico tujcev in sirot štiti, ne smeš oropati vdove njenega premoženja. V. Mos. 24, 17.

Žrebanje

dobitkov 2½% vojne škode, ki se je vršilo
2. decembra t. l.

Serijska	Štev.	Dobitek	Serijska	Štev.	Dobitek
6650	591	200.000	6926	225	5.000
6249	813	100.000	6932	483	5.000
7319	215	100.000	6951	239	5.000
6236	305	50.000	6961	405	5.000
7754	811	50.000	7002	112	5.000
8106	496	50.000	7011	776	5.000
8886	355	50.000	7045	412	5.000
8894	264	50.000	7112	219	5.000
5086	99	20.000	7147	961	5.000
5926	427	20.000	7176	775	5.000
5979	273	20.000	7378	309	5.000
6081	616	20.000	7423	997	5.000
6164	695	20.000	7505	227	5.000
6325	310	20.000	7527	506	5.000
6474	266	20.000	7597	728	5.000
6531	445	20.000	7626	227	5.000
6618	691	20.000	8024	940	5.000
7612	585	20.000	8029	566	5.000
7708	719	20.000	8567	400	5.000
7831	439	20.000	8609	485	5.000
7940	837	20.000	8670	332	5.000
9028	842	20.000	9182	932	5.000
9205	957	20.000	9250	626	5.000
5170	19	5.000	9299	516	5.000
5261	63	5.000	9335	250	5.000
5331	633	5.000	9364	183	5.000
5394	168	5.000	9387	204	3.000
5417	229	5.000	9448	84	3.000
5741	208	5.000	9555	643	3.000
5788	688	5.000	9571	811	3.000
5827	354	5.000	9103	663	3.000
5851	553	5.000	9155	49	3.000
5867	753	5.000	9196	290	3.000
6053	648	5.000	9207	85	3.000
6099	146	5.000	9272	940	3.000
6191	277	5.000	9320	735	3.000
6282	274	5.000	9389	453	3.000
6342	404	5.000	9554	151	3.000
6434	541	5.000	9588	730	3.000
6537	18	5.000	9633	393	3.000
6731	281	5.000	9708	204	3.000
6880	366	5.000	9725	35	3.000
8179	490	5.000	9733	174	3.000
8558	459	5.000	9833	707	3.000
5426	51	3.000	9880	391	3.000

(Ostale dobitke objavimo prihodnjič!)

Naš pravi domači izdelek!

Radio

od 15. do 22. decembra 1935.

Nedelja, 15. dec. 15.00: Kmetijska ura: Potreba selekcije pri obnovi vinogradništva (ing. Sergej Goriup), — 16.00: Gospodinjstva ura: Zgodovina kuhinje (ga. Albina Travnova).

Ponedeljek, 16. dec. 18.00: Slov. biografski leksikon (g. prof. France Vodnik), — 18.40: Zdravniška ura: O pljučnici (gosp. dr. Bogomir Magajna).

Torek, 17. dec. 11.00: Ljubimo svojo zemljo! (g. Boje Etbin), — 18.40: Vzgojni pomen življenja (g. dr. Stanko Gogala).

Sreda, 18. dec. 18.00: Pripravimo si jaslice (g. Zdravko Omerza), — 22.15: Citre solo (gosp. Mezgolits Emil).

Četrtek, 19. dec. 21.00: Obisk pri Levu Nikolajeviču Tolstoju (g. Radivoj Peterlin-Petruska).

Petek, 20. dec. 18.00: Ženska ura: O služkinjah (gđ. Ela Perne), — 18.40: Pravna ura: Zaščita upnikov (g. dr. Jože Voršič).

Sobota, 21. dec. 18.40: Pereča zunanje politična vprašanja (g. dr. Alojzij Kuhar).

Izobčenci

(Nadaljevanje.)

Tako nekako bi se naj glasil dokaz o pravici obstoja enega kakor drugega. In v tem dokazu šele, dragi moj, leži zakopana ona samozavest, ki bi se po vsej pravici lahko imenovala duševno ogrožje. Dolga je bila moja pot do tu, toda tudi ob tem mejniku sem moral še precej časa čakati. Nič čudnega, če sem bil postal že skoraj nekoliko preveč nestrpen, zakaj grebisti sem bil primoran še dokaj globoko. Toda trud mi je bil bogato poplačan. Nisem bil utrujen; nasprotno! Z nekakim veličastnim ponosom sem se ozrl nazaj v preteklost in pri srcu mi je postalo lahko, da sem preromal to grapavo pot vendar tako srečno. Izginila je bila megla in pred seboj sem ugledal cesto belo in čisto in iz daljave se mi je lesketal nasproti cilj, ki ga poprej nikjer ni bilo. Našel sem bil samega sebe in o — ali več kakšen je ta zaklad?! Ni je sreče na svetu, ki bi bila le v najmanjši primeri s tem! Ko sem primerjal ono dotedanje življenje s tem novim, mi je skoraj zastajal dih; tako strašno in neverjetno se mi je namreč ono sedaj zdelo. Kakor da je begalo moje telo samo, brez duše, po jarkih in strmih pečinah; begalo skozi gluhe noči kakor preganjano in klicalo obupno po njej, brez katere ni življenja ne smrti. Tako strašno se mi je zdelo, da sem zavpil: gorje meni! pa akoprav je že bilo vse za mano. Tako strašno je bilo, dragi moj

Amorado, da sem ga celo jaz sam pred seboj bil primoran zatajiti, češ: to ni bilo nikdar moje življenje!

Amorado si je obrisal solzo in tudi Peter je moral umolkniti, ker ga je preveč dušilo. Sledil je globok premolk in obema se je zdelo, kakor da se je premaknilo nekaj velikega. Kakor da je prišlo na dan nekaj, kar bi prav za prav bilo le moglo zaspiti v globinah. Amorado se je zdelo, kakor da se je Peter zdajci, v tem trenutku vzdignil nekam visoko nad njega. Ali je mogoče toliko trpljenja? Trpljenja, ki bi bilo še večje in težje od njegovega? Ali si ni on dosedaj domišljeval vedno, da je najbolj nesrečen človek na svetu...? Da je najboljši in da mora kljub temu toliko trpeti? Obstal je za hip v svojih mislih in neko toplo zadovoljstvo ga je pričelo prevzemati vsega. Zadovoljstvo, da se nahaja še nekdo drugi, ki je tudi toliko trpel kot on, ako ne more biti še več, ki pa kljub temu govori sedaj tako mogočno in vzvišeno. Nekaj razkošno razveseljivega je pričelo trkati na njegovo srce. Da, ali ni to res nekaj vzvišenega, toliko pretrpeti in naposled pa se morati vprašati: čemu mi toliko tega trpljenja, kaj vendar sem neki moral zakriviti? Ali ni bolečina po krivem, potem ko si jo bil že prestal, zares pravi triumf?! In ali ni šele ta, ki je zares bil premagal življenje, tudi zares pravi in edini junak? Sedaj je šele pričel pojmovati vzvišenost svojega druga. Zdel se mu je soroden, toda po svoji moči mnogo pod njim. Kdo je neki ta človek, ki tako govori? Kaj vse je neki mogel izkusiti? Začutil je

spoštovanje do tega človeka, katerega pozna šele od včeraj. Kdo ve, kakšna mu je neki bila preteklost?

V.

Ura je bila že skoraj pol šestih. V sredini mize sta na vsaki strani vzela mesto Goronov in Arabin, na gornjem koncu Peter in Amorado, a na spodnjem je bilo rezervirano za Nevinko in Karino, ki sta mogli obenem streči in donášati jedi na mizo. Peter je z zanimanjem sledil tem pripravam in videlo se mu je da ga to zabava. Amorado in Goronov sta pozorno poslušala Arabina, ki je pripovedoval neko anekdoto in se mu smejala. Dekleti sta se vrteli okrog ognjišča in ropotali s posodo; zdaj je postavila Karina juho na mizo. Arabin je pripovedoval še naprej in predno so bili poskusili juho, so se mu morali vsi tako zasmejati, da je Goronov, ki je prav ta čas zajemal iz skled, raztresel skoraj vso juho po mizi. Zadovoljen nad takim učinkom, si je zdajci tudi on brž nadeval juhe na krožnik, poprej pa se še zadovoljno pogladil po brkih in bradi. In res: kakor iskra je zanelil s tem svojim pripovedovanjem v vseh neko razigrano razpoloženje. Še naknadno je bilo čuti smeh, zdaj pa zdaj od katerega. Toda Arabin je imel pa tudi neki poseben dar za tako-le pripovedovanje. Zraven naglasa, ki je skoraj vsaki besedi znal podeljevati oni zares pravi šaljivi in humoristični ton, je umel ta to tudi pokazati na svojem obrazu tako mojstrsko, da si se moral temu samemu gubanju in krivljenju od srca smejati.

Do preklica kupujemo

sledeče vrste res prvovrstnega okroglega lesa: Od 35 cm premera in navzgor: gorski javor, hruska, lesnika, lipa. Od 30 cm premera navzgor: beli jesen in črešnja.

Od 27 cm premera in navzgor: bela in črna jevska. Dolžina vseh teh vrst je od 2 m in navzgor. Plačljivo takoj.

Ponudbo z označbo cene je poslati na:

Parno žago v Sevnici

Varno naložite svoj denar pri

HRANILNICI KMEČKIH OBČIN V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta št. 19. V palači Vzajemne zavarovalnice
Telefon 21-63 — Ček. račun 10.545

Hranilna vloga na knjižico, stalno razpoložljiva, sprejema in jih obrestuje najugodnejše. Večje stalne vloge z odgovorjo po dogovoru. — Zavod je gospodarsko varen, ker jamči zanj 15 večjih kmečkih občin z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo, ter je stalno pod nadzorstvom banke komisarja. Uradne ure za stranke so od 8. do 12. ure dopoldne.

Ženitna ponudba

Premožen kmetijski posestnik v ljubljanski okolici, 38 let star želi znanja v svrhu poznejše ženitve z izobraženim pridnim kmetijskim dekletom, starim 22 do 27 let, ki ima gospodinjstvo šolo, ali vsaj gospodinjstvo tečaj.

Diskretne ponudbe s sliko, katera se na zahtevo takoj vrne, poslati na upravo Kmetkega lista pod šifro „Prijeten dom“.

105

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 4/23

Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Kmetije,

kupujte svoje potrebščine pri trdkah, ki nudijo blago v „Kmetkem listu“

Za sneg in brozgo!

Za dame

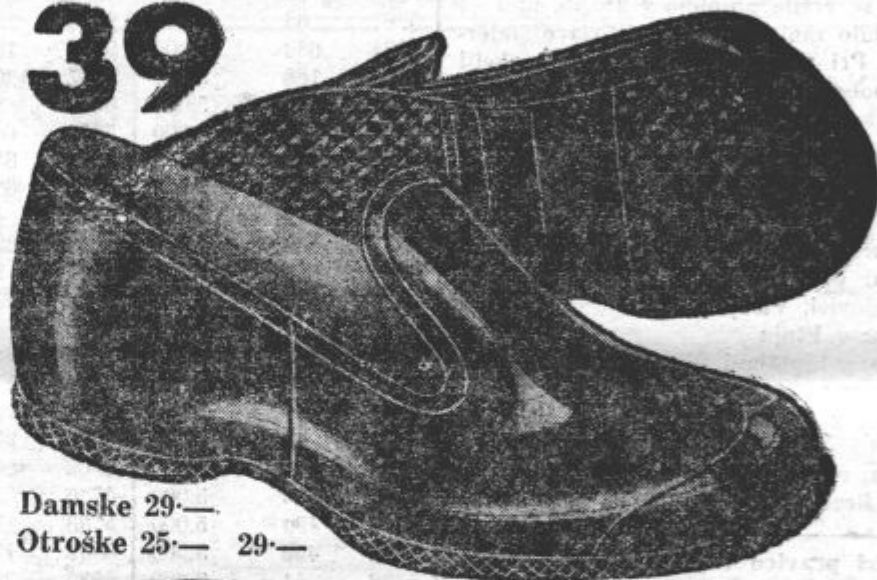
69

Otroške 39.— 49.—

Za gospode

39

Damske 29.—

Otroške 25.— 29.—

Rata

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetki dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: **Din 35.000.000—**

Rezerve: **Din 1.300.000—**

